

Tiết 9 - Bài 10: *Tự lập*

I. Mục tiêu cần đạt:

1. Về kiến thức:

- Hiểu thế nào là tự lập
- Nêu được những biểu hiện của người có tính tự lập
- Hiểu được ý nghĩa của tính tự lập

2. Về kĩ năng:

- Biết tự giải quyết, tự làm những công việc hằng ngày của bản thân trong học tập, lao động, sinh hoạt hàng ngày.

3. Về thái độ:

- Ưa thích sống tự lập, không dựa dẫm, ỷ lại, phụ thuộc vào người khác.
- Cảm phục và tự giác học hỏi những bạn, những người xung quanh biết sống tự lập.

4. Định hướng phát triển năng lực:

- Năng lực suy nghĩ và trình bày
- Năng lực so sánh và phân tích.
- Năng lực giao tiếp, ứng xử
- Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo, xử lí tình huống
- Năng lực tự chủ, tự học, điều chỉnh hành vi.

II. Chuẩn bị:

1. **Chuẩn bị của giáo viên:** Giáo án, sách giáo khoa, bài soạn trên máy, các câu chuyện, tài liệu liên quan đến bài học, phiếu học tập.

2. **Chuẩn bị của học sinh:** Bút, vở, đồ dùng học tập liên quan, các nhóm chuẩn bị nội dung về các tấm gương tự lập theo sự phân công của giáo viên.

- Nhóm 1: Giới thiệu về thầy giáo Nguyễn ngọc Ký
- Nhóm 2, 3: Giới thiệu về tấm gương học sinh, sinh viên nghèo vượt khó
- Nhóm 4: Giới thiệu về một số nhân vật nổi tiếng trên thế giới.

III. Tiến trình tổ chức các hoạt động dạy học:

1. Ổn định tổ chức lớp

2. Kiểm tra bài cũ: (Kiểm tra sự chuẩn bị bài của HS)

3. Bài mới:

* Hoạt động 1: HĐ Khởi đầu

- **Mục tiêu:** Giúp học sinh có hứng thú với tiết học, huy động những kiến thức của bản thân về các vấn đề có nội dung liên quan đến bài học.

- **Hình thức:** GV tổ chức cho hs tham gia trò chơi “*Ai nhanh hơn*”

- **Nội dung:** Sắp xếp các từ ngữ bị đảo lộn thành những câu ca dao, tục ngữ hoàn chỉnh
(*HS theo dõi trên máy chiếu và thực hiện*)

-> **GV gọi dẫn:** ? Những câu ca dao, tục ngữ này cùng đề cập đến nội dung gì?

(Cùng đề cập đến sự tự giác, chủ động, vươn lên trong mọi hoàn cảnh.) -> Vậy tự lập là gì, chúng ta cùng tìm hiểu trong bài 10.

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p>Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới ĐHPTNL: suy nghĩ và trình bày, so sánh và phân tích, giao tiếp, ứng xử, thuyết trình, QVĐ sáng tạo (Lồng ghép TL “Bác Hồ và những bài học đạo đức dành cho HS”)</p>		
<p>GV: Tổ chức cho HS đọc truyện theo pp đọc phân vai. - Hướng dẫn HS tìm hiểu nội dung câu chuyện theo các câu hỏi sau:</p> <p>? Vì sao Bác Hồ có thể ra đi tìm đường cứu nước từ hai bàn tay trắng?</p> <p>? Em có nhận xét gì về suy nghĩ và việc làm của anh Lê?</p> <p>? Từ câu chuyện trên, em thấy Bác là người ntn? ? Bài học rút ra cho bản thân em là gì?</p>	<p>- 1HS đọc lời dẫn 1HS vai Bác Hồ. 1HS vai anh Lê. - HS: Làm việc cá nhân.</p> <p>- TL</p> <p>- TL</p> <p>- TL</p>	<p>I. Đặt vấn đề:</p> <p>- Bác Hồ có thể ra đi với hai bàn tay trắng vì: Bác Hồ có sẵn lòng yêu nước; lòng quyết tâm hăng hái của tuổi trẻ, tin vào khả năng của bản thân. Thể hiện phẩm chất không sợ khó khăn, gian khổ, ý chí tự lập cao.</p> <p>- Anh Lê cũng là một thanh niên yêu nước nhưng chưa thực sự quyết tâm, chưa tin vào khả năng của bản thân. -> Bác Hồ là người có tính tự lập => Bài học: Phải biết quyết tâm không ngại khó khăn, có ý chí tự lập trong học tập và rèn luyện</p>
<p>GV: Cùng đàm thoại với HS ? Thế nào là tính tự lập?</p> <p>- Để tìm hiểu và rút ra biểu hiện của tính</p>	<p>HS: Hoạt động cá nhân</p>	<p>II. Nội dung bài học.</p> <p>1. Khái niệm: <i>Tự lập là tự làm lấy, tự giải quyết công việc, tự lo liệu, tạo dựng cuộc sống, không trông chờ dựa dẫm vào người khác.</i></p> <p>2. Biểu hiện:</p>

<p>tự lập, GV yêu cầu các nhóm cử đại diện lần lượt trình bày về nội dung đã chuẩn bị theo phân công.</p> <p>+ <i>Nhóm 1: Trình bày về tấm gương thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký</i> ? Tấm gương Thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký gợi cho em những suy nghĩ gì? (Khâm phục, ngưỡng mộ ý chí quyết tâm vượt lên số phận của Thầy...)</p> <p>+ <i>Nhóm 2: Giới thiệu tấm gương học sinh nghèo vượt khó (Cậu bé Hồ Hữu Hạnh)</i> ? Qua nhân vật Hồ Hữu Hạnh em rút ra được bài học gì cho bản thân? (Luôn tự tin, có nghị lực vượt qua khó khăn, khắc phục hoàn cảnh để duy trì cuộc sống có ý nghĩa...)</p> <p>+ <i>Nhóm 3: Giới thiệu tấm gương học sinh nghèo vượt khó (Mười năm công bạn đến trường – Đôi bạn Minh Hiếu – Tất Minh)</i> ? Cảm xúc của em khi được nghe về tình bạn của Minh Hiếu và Tất Minh? (Cảm động về tình bạn đẹp, trân trọng tình bạn, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ những người kém may mắn hơn mình, ...)</p> <p>? Qua các câu chuyện về các tấm gương kể trên, em có thể rút ra biểu hiện của tính tự lập là gì?</p> <p>- Để giúp HS tìm hiểu biểu hiện trái với tự lập, GV chiếu câu truyện <i>“Há miệng chờ sung”</i> <i>? Em có nhận xét gì về nhân vật trong câu truyện trên?</i> (Là người lười biếng, chỉ biết trông chờ, dựa dẫm vào người khác) <i>? Vậy theo em trái với tự lập là gì?</i> (Là trông chờ, dựa dẫm, phụ thuộc vào người khác; đôi khi còn là sự tự ti, nhút</p>	<p>- Hđ theo nhóm, cử đại diện trình bày, Nhận xét</p> <p>- Theo dõi đoạn clip</p> <p>- Trả lời</p> <p>- Thuyết trình</p> <p>- Trả lời</p> <p>- Trả lời</p> <p>- Đọc truyện</p> <p>- TL</p> <p>- TL</p>	<p>- <i>Tự tin, bản lĩnh, dám đương đầu với những khó khăn, thử thách</i></p> <p>- <i>Có ý chí nỗ lực phấn đấu, vươn lên trong học tập, công việc và cuộc sống.</i></p>
---	---	---

nhát, ...)

- GV dẫn dắt vào phần 3:

+ **Nhóm 4: Giới thiệu một số nhân vật nổi tiếng trên thế giới.**

? Các tâm gương trên đều tiêu biểu cho tính tự lập, vậy theo em tự lập đem đến ý nghĩa như thế nào đối với cuộc sống của con người?

-> **GV KL, nhấn mạnh:** những tấm gương trên có thể khác nhau về tuổi tác, hoàn cảnh, công việc ...nhưng ở họ có điểm chung là đều biết vượt lên hoàn cảnh, số phận, tự tạo dựng tương lai cho bản thân -> Họ chính là những tấm gương sáng về tính tự lập để chúng ta noi theo.

- GV chuyển phần 4:

? **Em có nhận xét gì về biểu hiện tự lập của thanh thiếu niên, học sinh hiện nay?**

(Một số bạn đã biết tự lập; một số bạn chưa tự lập, do nhiều nguyên nhân: bố mẹ nuông chiều, ăn chơi đua đòi, -> dựa dẫm, ỷ lại, ...)

? **Vậy chúng ta cần làm gì để rèn luyện tính tự lập?**

- Để khắc sâu PHRL, GV t.c cho HS thảo luận nhóm:

+ Hình thức: nhóm đôi (nhóm bàn)

+ Thời gian: 2 phút

+ Nội dung (BT 1/sgk):

? **Tìm những hành vi biểu hiện tính tự lập trong học tập, trong công việc và trong sinh hoạt hàng ngày?**

Học tập	Công việc	Sinh hoạt hàng ngày
- Tự giác làm bài tập	- Chăm sóc cây ở vườn trường.	- Tự giặt quần áo.
- Tự đi học bằng	- Trục nhật lớp một	- Tự chuẩn bị bữa ăn sáng.
		- Tự mình

3. Ý nghĩa:

- **Giúp con người thành công trong cuộc sống**

- **Được mọi người kính trọng**

4. Phương hướng rèn luyện:

- **Rèn luyện từ nhỏ**

- **Trong mọi lĩnh vực: học tập, công việc, sinh hoạt hàng ngày.**

- Đại diện nhóm trình bày

- TL

- Trả lời

- Trả lời

- Thảo luận nhóm đôi

- Đại diện

các nhóm

trình bày

- Nhận xét, bổ sung

<i>xe đạp. - Tự chuẩn bị đồ dùng học tập. - Học thuộc bài khi lên bảng, ...</i>	<i>mình. - Hoàn thành công việc trường giao - Tự tăng gia sản xuất, ...</i>	<i>hoàn thành mọi công việc được giao, ...</i>		
---	---	--	--	--

***Hoạt động 3: Luyện tập**

NL: Tự suy nghĩ và trình bày, hợp tác, liên hệ, xử lý tình huống

GV t.c, hướng dẫn cho HS làm các BT		III. Bài tập:
*BT 1: đã làm (mục 4/II)	- Hđ nhóm đôi	1. Nêu những biểu hiện của tính tự lập trong học tập, trong công việc và trong sinh hoạt hàng ngày.
*BT 2: GV chiếu BT trên máy, HS lựa chọn câu trả lời đúng.	- Hđ cá nhân	2. Em không tán thành với ý kiến nào? <i>a. Chỉ có con nhà nghèo mới cần tự lập. -> Vì ai cũng cần phải tự lập.</i>
*BT 4. Đã làm (mục 2/II)	- Thuyết trình	4. Suu tâm và chia sẻ với bạn bè về những tấm gương HS, SV nghèo vượt khó.

***Hoạt động 4: Vận dụng**

Mục tiêu: Vận dụng làm bài tập, xử lý tình huống, liên hệ thực tế

Định hướng phát triển năng lực: GQVĐ, năng lực hợp tác, năng lực xử lý tình huống, năng lực giao tiếp, năng lực nhận thức, điều chỉnh hành vi, tư duy sáng tạo

*** BT tình huống:**

“Năm nay lên lớp 8, Hùng cho rằng mình đã lớn nên có thể tự quyết định được nhiều việc, không cần phải hỏi ý kiến bố mẹ nữa. Cuối tuần trước Hùng đi chơi xa với một nhóm bạn mà không xin phép bố mẹ. Hùng còn tự ý cho một bạn cùng lớp mượn chiếc xe đạp của mình mấy hôm. Khi bố mẹ hỏi về những việc đó, Hùng nói: “Con lớn rồi, con tự lập được, bố mẹ không phải lo”.

a. Theo em, việc Hùng làm có thể hiện tính tự lập không? Vì sao?

b. Nếu là bạn thân của Hùng, em sẽ góp ý như thế nào với Hùng?

*** Trả lời:**

a. Việc làm của Hùng không phải tự lập mà là tự do, tự tiện

- Giải thích: Tự lập theo khả năng của bản thân là tốt, nhưng không có nghĩa là chúng

ta muốn làm gì thì làm theo ý của mình, nhất là với lứa tuổi học sinh. Bạn Hùng trong tình huống trên đã hiểu sai bản chất của tự lập. Khi chúng ta chưa đủ tuổi thành niên thì mọi việc của chúng ta cần phải có sự quản lí, đồng ý của ba mẹ: đi chơi xa và cho bạn mượn xe → thể hiện sự tôn trọng bố mẹ và trách nhiệm của bố mẹ đối với con cái.
b. Góp ý với Hùng: (HS bộc lộ suy nghĩ của bản thân.)

4. củng cố, hướng dẫn HS học ở nhà:

- GV KL: Tự lập là một đức tính cần thiết và quý báu mà mỗi chúng ta cần học tập và rèn luyện trong cuộc sống. Có tính tự lập sẽ giúp chúng ta vượt qua mọi khó khăn để vươn lên có cuộc sống tốt đẹp. Đặc biệt, trong thời đại ngày nay, HS chúng ta càng cần phải nâng cao ý thức tự giác, sống chủ động, tự lập để tiến kịp với xu thế hội nhập của thế giới.

- Hướng dẫn học ở nhà:

- + Học bài, hoàn thành bài tập 3, 5 (sgk/T.27)
- + Tìm hiểu thêm những tấm gương tự lập, vận dụng vào thực tế cuộc sống.
- + Chuẩn bị bài 11 “Lao động tự giác và sáng tạo”.

PHIẾU HỌC TẬP

? Tìm những hành vi biểu hiện tính tự lập trong học tập, trong công việc và trong sinh hoạt hàng ngày?

<i>Học tập</i>	<i>Công việc</i>	<i>Sinh hoạt hàng ngày</i>